ASPECTE PRIVIND CALIFICAREA INFRACȚIUNII POTRIVIT ALIN.2 ART. 352[1], FALSUL ÎN DECLARAȚII ȘI ROLUL AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE INTEGRITATE ÎN DEPISTAREA ȘI PREVENIREA ACESTORA

Mădălina URSU,
studentă Facultatea Drept, USM
Ecaterina ȘAPORDAN,
studentă Facultatea Drept, USM
Coordonator științific: ***Veaceslav URSU****,*
doctor în drept, conferențiar universitar,
Academia de Poliție a MAI „ Ștefan cel Mare”

Summary: *The need to regulate the crime of false statements stems from the importance of strengthening the national system of integrity and the fight against corruption. These conditions result from the Program of activity of the Government of the Republic of Moldova 2016-2018, from the Association Agreement of the Republic of Moldova – European Union, as well as from other commitments assumed by our country at the international level. Adjusting the legislation by introducing a new crime directly contributes to promoting the integrity package and aims to increase the efficiency and impact of the system of declaring assets and interests. Thus, through the analysis of the relevant judicial practice, we find important aspects related to the crime qualification, as well as the involvement of the National Integrity Authority in the process of detecting these crimes.*

Key-words: *false statements, National Integrity Authority, subject of the declaration, judicial practice, control, integrity inspector, wealth, personal interests.*

Rezumat: *Necesitatea reglementării infracțiunii de fals în declarații derivă din importanța consolidării sistemului național de integritate și de luptă împotriva corupției. Aceste condiții rezultă din Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018, din Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, precum și din alte angajamente asumate de țara noastră pe plan internațional. Ajustarea legislației prin introducerea unei noi componențe de infracțiuni contribuie nemijlocit la promovarea pachetului de integritate și urmărește sporirea eficienței și impactului sistemului de declarare a averilor și intereselor. Astfel, prin analiza practicii judiciare relevante, constatăm aspecte importante legate de calificarea faptelor potrivit acestei componențe, precum și implicarea Autorității Naționale de Integritate în procesul depistării acestor infracțiuni.*

Cuvinte-cheie: *fals în declarații, Autoritatea Națională de Integritate, subiect al declarării, practică judiciară, control, inspector de integritate, avere, interese personale.*

Introducere

Falsul în declarații este fapta persoanei care, în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, face declarații necorespunzătoare adevărului unui organ, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe.

Întotdeauna declarația necorespunzătoare ia forma unui înscris derivat din declarația falsă. De aceea, falsul în declarații este o faptă de o anumită gravitate, care justifică includerea ei în Codul Penal [1] la capitolul "Infracţiuni contra Autorităţilor Publice și a Securităţii de Stat", raționamentul fiind faptul că prin săvârșirea ei se aduce o îngrijorătoare atingere încrederii pe care trebuie să o inspire înscrisurile oficiale întocmite pe baza declarațiilor făcute în fața autorităților sau a instituțiilor publice. Totodată, importanța acestor declarații se ia în valoare în cazul în care acestea servesc drept mijloc temeinic de probă, așa încât orice declarație consemnată oficial, submină încrederea pe care oamenii o acordă acestui mijloc de probă și asupra activității autorităților respective și a relațiilor sociale în ansamblu.

Astfel, legiutorul vine să protejeze și să prevină eventualele încălcări, prin Legea nr. 277 din 18 decembrie 2008 pentru modificarea şi completarea Codului penal al Republicii Moldova[1], la art.212, prin care Codul Penal s-a completat cu componența de alin.1, iar alin.2, prin Legea nr. 134 din 17 iunie 2016 (în vigoare la 1 august 2016).

Porivit alin.2 art.352^1, legiutorul prevede ca și infracțiune *[i]ncluderea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale*, care provoacă un interes sporit cu privire la activitatea subiecților declarării de avere și interese personale din Republica Moldova, întrucât componența de la art.326 din Codul Penal al României de exemplu, nu conține prevederi speciale anume referitoare la declarațiile respective.

Relevantă pentru calificarea faptelor potrivit alin.2 art.352^1 din Codul Penal, este analiza legii privind declararea averii și a intereselor personale [2] și activitatea Autorității Naționale de Integritate. Legea prevede obligativitatea și modul de declarare a averii și a intereselor personale de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, cine sunt subiecții respectivi și ce venituri/bunuri trebuie să declare. Astfel, subiectul declarării este obligat să depună declarația în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate, semnând-o în formă electronică, prin utilizarea semnăturii electronice emise cu titlu gratuit, prin intermediul Centrului de Telecomunicații Speciale, în modul stabilit de Guvern. În plus, în cazul în care subiectul declarării constată că a introdus în declarație date incomplete sau eronate, acesta este obligat să rectifice declarația depusă.

Este important de precizat că există o diferență de calificare dintre comunicarea datelor eronate în declarația de avere și interese personale depunerea ei tardivă și nepunerea ei în totalitate, astfel că, potrivit art. 330^2 din Codul Contravențional al RM [3], se sancționează:

- depunerea tardivă a declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună în condițiile Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale;
- nedepunerea declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună și

- neprezentarea sau refuzul prezentării informației privind averea și veniturile de către membrii familiei și/sau concubinul/concubina.

Astfel, conchidem că legea penală sancționează doar includerea intenționată a unor date incomplete sau false, prin denaturarea adevărului, fapta în cumul fiind o acțiune, iar contravenția fiind mereu o inacțiune.

Analiza practicii judiciare

Întrucât legiuitorul a consemnat în 2016 o nouă infracțiune, care își are raționamentul în existența relațiilor sociale pe care le reglementează și care au apărut ca rezultat al obligativității subiecților declarării, odată cu legea specială intrată în vigoare, practica judiciară demonstrează existența făptuitorilor care comit astfel de acțiuni și apariția raporturilor juridice de conflict.

Astfel, am selectat o hotărâre judecătorească, de achitare în conformitate cu expirarea termenului de prescripție, pentru a analiza încadrarea juridică, aprecierea instanței, interdependența infracțiunii de fals în declarații cu altele din Codul Penal, personalitatea infractorului și latura subiectivă care își găsește o importanță deosebită și reușita instanțelor de a condamna făptuitorii.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, 21 octombrie 2019, Dosarul nr.12-1-26784-25042018; 1-337/18 [5]:

a) Circumstanțele speței: În perioada lunilor septembrie – decembrie 2016, acesta, deținând o funcție de demnitate publică, X a comis infracțiunile de coruperea pasivă şi falsul în declaraţii. Astfel, în ipoteza celor săvârșite în legătura cu falsul în declarații, acesta, fiind subiect al declarării averii şi intereselor personale în temeiul lit. a) alin. (1) art. 3 al Legii nr. 133 din 17.06.2016, contrar prevederilor lit. a), b), d), h), k) alin. (1) art. 4, alin. 2) art. 5, intenţionat nu a inclus în declaraţia de avere şi interese personale pentru anul 2016 următoarele bunuri mobile şi imobile, cât şi veniturile obţinute împreună cu soţia sa Y, după cum urmează:

- venitul soţiei sale obţinut din efectuarea livrărilor către SA Migdal-P în sumă de 20445 lei;
- 3 terenuri în intravilanul s.Sireţi;
- 3 construcţii în s.Sireți;
- 4 terenuri din extravilanul s.Sireţi;
- mijloc de transport - tractor de fabricaţie individuală;
- mijloc de transport - tractor de model T40 AM cu remorca de model 2PTS4;
- este fondator unic la SRL „SANCOSVET”;
- soţia Y, este fondator unic si conducător la SRL „DILMUN”.

Latura obiectivă a acestei infracțiuni se manifestă prin:

- includerea unor date incomplete,
- includerea unor date false,
- neincluderea intenționată a unor date.

Astfel, făptuitorul a comis <u>latura obiectivă</u> a infracțiunii prin intermediul celei de a treia modalități, adică neconsemnarea în declarația de avere și interese personale a obiectelor supuse declarării în conformitate cu legea specială sus menționată, care a dus la cuantificarea veniturilor lui X sub forma unei sume mai reduse, respectiv achitarea unor impozite mai mici și creearea unei imagini pozitive a propriei persoane în legătura cu funcția deținută, ceea ce constituie <u>urmările infracționale</u>. Totodată, prin astfel de acțiuni, se denaturează încrederea publică în adevărul pe care trebuie să îl prezinte o declarație a unei persoane, din motiv că Autoritatea Națională pentru Integritate mai are și atribuția de supraveghere și control a averii și intereselor personale.

De aici putem conchide că, pentru ca o fapta să constituie un fals în declarații, aceasta nu trebuie neapărat a fi urmată de întocmirea unui document oficial. De aceea, este necesar ca o asemenea declarație să fie făcută în scopul producerii unor consecințe juridice și ca ea să condiționeze la producerea acestora.

<u>Legătura de cauzalitate</u> între acțiunea de nedeclarare a adevărului făcută de o persoană cu funcție publică sau ca și în cazul speței, de una cu funcție de demnitate publică și urmarea care presupune crearea acelei neîncrederi pentru autoritatea publică, rezultă din materialitatea declarației, existența ei reală și faptică, care constă dintr-o legătură logică și coerentă a evenimentelor ce o succed.

Latura subiectivă, care cuprinde elementul subiectiv, se manifestă doar prin intenție directă, întrucât, chiar din conținutul componenței se înțelege că aceasta hotărât și pe deplin conștientizat, știe că introduce date neconforme cu realitate și urmărește producerea unor consecințe juridice. Aceste consecințe nu sunt prevăzute nici în componența de alin.2 analizată și expres de legiutor la alin.1, unde este descris scopul special, ceea ce înseamnă că acestea au însemnătate doar la individualizarea pedepsei.

Astfel, este logic că odată cu includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale, făptuitorul urmărește un oarecare scop, inclusiv cel de a produce alte consecințe juridice. Mai mult decât atât, proporțional datelor eronate sau neintroduse, apar aceste efecte juridice, dorite de făptuitor, în dependență de care variază și pedeapsa.

În acest context, este esențial de a face diferență dintre introducerea de date care eventual pot produce efectele juridice dorite și acelea care nu au relevanță pentru declarația propriu-zisă. Astfel, nu se va considera fals în declarații informația introdusă de făptuitor care nu condiționează și/sau schimbă în vreun fel esența declarației (de exemplu culoarea automobilului declarat, care chiar dacă nu corespunde realității, nu are relevanță pentru încadrarea juridică conform componenței de infracțiune analizată).

Totuși, instanța poate să constate oricare alt scop sau motiv dorit de cel ce comite falsul în declarații, nefiind important pentru calificare, însă de cele mai dese ori făptuitorii recurg la aceste acțiuni pentru a ascunde sau a camufla venitul real și bunurile deținute, având scopul de a nu plăti taxele și impozitele fiscale, de a nu-și denatura imaginea și reputația profesională, de a ascunde venituri ilicite dobândite în legătură cu excercitarea funcției, de a accede într-o altă funcție, de a se prezenta ca un funcționar cinstit, onest și care respectă legea, etc.

În cazul speței analizate, chiar dacă hotărârea nu conține o constatare cu privire la scopul și motivul făptuitorului, s-ar deduce logic că acesta a vrut să ascundă faptele real juridice, care sunt incompatibilități cu funcția deținută. Or, potrivit legii cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică, demnitarul nu este în drept să desfăşoare orice altă activitate remunerată, cu excepţia activităţilor didactice şi ştiinţifice. Astfel că, unele dintre faptele nedeclarate (deținerea a două mijloace de transport și calitatea de fondator unic la o persoană juridică), demonstrează faptul că acesta, pe lângă funcția deținută, mai desfășura o altă activitate aducătoare de profit.

Tot cu privire la latura subiectivă, apărătorii lui X au venit cu susținerea precum că X a uitat să consemneze faptul că este fondator al unei persoane juridice (excluzând intenția, adică semn constitutiv al infracțiunii), deoarece aceasta nu este activă. De fapt, o astfel de precizare nu este relevantă pentru instanță, deoarece:

1. Persoana, fiind conștientă de calitatea sa de funcționar cu funcție de demnitate publică, trebuie să și conștientizeze obligațiile și riscurile sale în calitate de subiect declarant, adică, acesta deținând o asemenea funcție, trebuie să își „amintească” despre eventualele erori și/sau greșeli pe care ar putea să le comită, care sunt în detrimentul său;
2. Aceasta necesită a fi probată, deoarece, existența unei persoane juridice prezumă faptul că aceasta activează și este parte la raporturile juridice civile.

Cu referire la excluderea intenției a făptuitorului care nu completează sau depune declarația incomplet și/sau eronat, s-ar putea motiva acțiunea ca incapacitatea de a folosi computerul sau de a manevra cu declarația online sau chiar faptul că persoana nu deține un computer sau smartphone, detalii regăsite în mai multe declarații ale învinuiților din hotărârile judecătorești.

De asemenea, s-a susținut faptul că bunurile nedeclarate, nu îi aparțin de fapt, ci doar de drept, ceea ce iarăși nu poate fi luat în vedere de către instanță, deoarece de drept acestea aparțin lui X, fiind bunuri a căror drept de proprietate este opozabil conform înregistrării lor în registrele de publicitate, ceea ce este real adevărat pentru X, iar posesiunea de fapt nu îi exclude calitatea de proprietar, respectiv nu exclude nici calitatea de obiecte ale declarării lui X.

În cele din urmă, s-a susținut fapul că nu s-au inclus datele privind veniturile soției Y deoarece X nu cunoștea despre acestea, instanța luând în vedere faptul că aceștia erau divorțați, dar având în continuare bunuri în proprietate comună în devălmășie.

Rechizitoriul procurorului, în menținerea învinuirii, a venit cu următoarele probe:

- proces-verbal de examinare, a documentelor anexate la procesul-verbal de audiere a lui Y în copii autentificate, prin care s-au stabilit că bunurile nedeclarate de către X se aflau în prorietatea lor în devălmășie;
- proces-verbal de ridicare din cadrul Agenţiei Naţionale de Integritate a declaraţiilor pentru anii 2015-2016 a lui X;
- proces-verbal de examinare de examinare a declaraţiilor cu privire la venituri şi proprietăţi depusă de către X prin care s-a constatat nedeclararea de către X a bunurilor mobile şi imobile, cotei părţi din capitalul social al societăţilor comerciale şi datorii, nefiind completată de către X a capitolului VIII privind interese personale;
- document oficial - analiza operaţională privind veniturile şi proprietăţile deţinute de X în perioada 2016-2017 efectuată în baza solicitării Procuraturii Anticorupţie, conform căreia în perioada 2016-2017 X, contrar prevederilor art. 5 alin. (2) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii şi a intereselor personale, nu a declarat următoarele: venitul soţiei sale Y obţinut din efectuarea livrărilor către SA"Migdal-P", în sumă de 20 445 lei; 3 terenuri în intravilanul satului Sireți; 3 construcţii în satul Sireți; 4 terenuri din extravilanul satului Sireţi; mijloc de transport - tractor de fabricaţie individuală; mijloc de transport - tractor de model T40 AM; declaraţia de avere şi interese personale pentru anul 2016 conform căreia X intenţionat nu a inclus că este fondator unic la SRL"Sancosvet" şi că soţia sa Y este fondator unic şi conducător la SRL"Dilmun";
- ordonanţa de recunoaştere în calitate de document a analizei operaţionale executată de către Direcţia generală analitică CNA, copii actelor prezentate de către Y examinate la şi declaraţiile cu privire la venituri şi proprietăţi pentru anii 2015-2016 depuse de către X examinate la;
- documente oficiale - extrasele din baza de date ACCES privitor la agenţii economici SRL "Dilmun", conform căreia din 02.04.2003 în calitate de fondator și administrator al agentului economic menţionat figurează Y, cât şi a SRL "Sancosvet" unde din 29.08.2006 în calitate de fondator cu capitalul de 100 % este înregistrat X.

Astfel, probele aduse de către procuror, demonstrează intenția directă a făptuitorului și a susținut învinuirea adusă de rechizitoriu, iar faptele lui X şi-au găsit deplina confirmare.

Subiectul infracţiunii, care are calitatea de subiect special, în cazul speței, în conformitate cu legea privind declararea averii și a intereselor personale, art.3, sunt persoanele care deţin funcţiile de demnitate publică prevăzute în anexa la legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică [4]. Alți subiecți ai infracțiunii analize, care sunt incluşi în Registrul electronic al subiecţilor declarării averii şi a intereselor personale, ţinut de Autoritatea Națională de Integritate, sunt:

- membrii Consiliului de observatori al instituţiei publice naţionale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova", Compania Teleradio-Găgăuzia; consilierii consiliilor săteşti (comunale), orăşeneşti (municipale), raionale; deputaţii Adunării Populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia;
- membrii Consiliului Superior al Magistraturii şi ai Consiliului Superior al Procurorilor din rîndul profesorilor, precum și membrii organelor care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor;
- membrii nepermanenți ai Comisiei Electorale Centrale;
- conducătorii organizațiilor publice şi adjuncţii acestora;
- membrii Consiliului de supraveghere, ai Comitetului executiv și angajații Băncii Naționale a Moldovei, membrii și angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu excepția angajaților care desfășoară activități auxiliare – de secretariat, de protocol, administrative, tehnice;
- personalul din cabinetele persoanelor cu funcţii de demnitate publică;
- funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special;
- membrii Consiliului de Integritate;
- membrii colegiilor/comisiilor de admitere în profesie, de evaluare, disciplinare și/sau de etică a profesiilor conexe justiției.

În contextul analizei subiectului infracțiunii, este oportun de a da noțiunea concubinei/concubinului și a membrilor de familie. Astfel că, în conformitate cu legea specială, concubin/concubină este *partenerul/partenera împreună cu care subiectul declarării a convieţuit şi a deţinut, a folosit sau a dispus în comun de unul sau mai multe bunuri în anul fiscal precedent, fără încheierea căsătoriei. Se prezumă că au calitatea de concubin/concubină persoanele care, pe parcursul anului fiscal precedent, au locuit împreună cel puţin 183 de zile,* iar membru de familie este *soţul/soţia, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreţinere a subiectului declarării.* Totoadat, persoană aflată la întreţinere este persoana care întruneşte cumulativ următoarele condiții: locuieşte împreună cu subiectul declarării sau este întreţinută de acesta, inclusiv în baza unui contract de întreţinere pe viaţă și are un venit anual ce nu depăşeşte două salarii medii lunare pe economie.

Iar, cu privire la persoanele a căror identitate este secretă și a căror calitate constituie secret de stat, în condiţiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, din cadrul Serviciului de Informaţii şi Securitate, Centrului Naţional Anticorupţie şi Ministerului Afacerilor Interne, declarații lor sunt controlate de către o comisie special desemnată în acest sens de către conducătorul organizaţiei publice. Comisia este constituită exclusiv din angajații organizaţiei publice respective care au acces la informaţiile secretizate, mai apoi transmițând informația acumulată, centralizat, către Autoritatea Naționala de Integritate.

În cazul respectiv, dacă reprezentatul angajatorului subiectului declarării, cunoaște despre informația eronată și/sau incompletă, de asemenea poate fi tras la răspundere pentru complicitate, doar dacă i se va demonstra componenta intelectivă și subiectivă a intenției, iar neîndeplinirea de către persoana responsabilă de colectarea declaraţiilor a atribuţiilor prevăzute de legea specială, constituie abatere disciplinară, sancțiune aplicată de către instituția publică.

Totuși, instanţa a menționat că, potrivit dispoziţiei art.60 alin.(1), lit.a) CP, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârşirii infracţiunii a expirat 2 ani de la săvârşirea unei infracţiuni uşoare. Astfel, reieșind din circumstanțele mai sus constatate și ținând cont de faptul, că infracţiunea săvârşită a avut loc în anul 2016, care conform prevederilor art.16 alin.(2) Cod Penal se clasifică ca o infracțiune ușoară, de aceea în temeiul art.60 alin.(1), lit.a) CP al RM, termenul prescripției de atragere la răspundere penală, constituie – 2 ani. În acest context, instanţa a ajuns la concluzia adoptării unei sentințe de încetare a procesului penal în temeiul art.332 alin.(5) CPP al RM în privința lui X, cu liberarea de la răspunderea penală în legătură cu faptul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală, în cazul dat - 2 ani, art.60 alin.(1), lit.a) Cod Penal, așa după cum a solicitat și Acuzatorul de Stat în dezbaterile judiciare.

Concluzii

1. Conform legii privind declararea averii și a intereselor personale, persoanele responsabile de colectarea declaraţiilor, verifică doar condițiile de formă a declarațiilor completate, nu și veridicitatea informației, ceea ce înseamnă că, reprezentantul autorității publice nu poate fi tras la răspundere penală datorită informației neveridice din declarația depusă, cu excepția cazului când aceasta cunoștea despre falsitatea ei și a admis-o spre publicare. În această ipoteză, persoana respectivă poate fi trasă la răspundere pentru complicitate. Aceasta ar însemna că declarația supusă unui control de conținut prealabil publicării, nu poate fi cea generatoare de efecte juridice în contextul infracțiunii analizate.
2. Autoritatea Națională de Integritate efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale (declaraţia se depune anual, până în data de 31 martie) și controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile realizate pe parcursul exercitării mandatului sau a funcției publice sau a funcției de demnitate publică și averea dobândită în aceeași perioadă și constată existența unor erori sau lipsa unor date în declarațiile de avere și interese personale și sesizează organul de urmărire penală și/sau organul fiscal în vederea determinării existenței elementelor unei infracțiuni și/sau verificării respectării regimului fiscal, ceea ce înseamnă că inspectorii de integritate nu dețin atribuții de control întru verificarea corectitudinii și a falsificării adevărului.

3. Este necesar ca declarația făcută să aibă prin ea însăși eficiență probatorie și să fie de natură să conducă la producerea consecințelor urmărite de făptuitor.

4. Fiind o infracțiune comisivă și intenționată, este obiectiv și logic că infracțiunea dată parcurge faze ale actelor de pregătire, de executare, de consumare și, uneori de epuizare. Fazele pregătitoare de cele mai multe ori sunt de natură morală, adică făptuitorul doar conștientizează și pregătește date și/sau informații pe care ulterior le-ar include în declarație sau selectează informațiile pe care nu dorește să le declare. Dacă acestea au avut loc cu premeditare, instanța le poate lua în vedere la individualizarea pedepsei, or, actele de pregătire nu pot fi incriminate. Totodată, dacă actele pregătitoare au fost consumate de o altă persoană, alta decât subiectul declarării (de exemplu secretarul, contabilul), aceasta poate răspunde pentru complicitate sau chiar instigator. Faza de tentativă însă, este momentul deja când făptuitorul începe faza de executare, dar nu o duce până la capăt, aceasta exteriorizându-se până la momentul în care înscrisul (declarația) este prezentat și înregistrat la Autoritatea Națională pentru Integritate.

5. Privind personalitatea infractorului care comite o astfel de infracțiune, putem conchide că deține suficientă abilitate pentru comiterea acestor fapte, or, conștientizarea urmărilor infracționale presupune o doză de inteligență și cunoștințe, pentru că acestea sunt de ordin economic (în cazul taxelor și impozitelor fiscale) și de ordin social (în legătură cu reputația profesională). De fapt, calitatea de funcționar public și mai ales de demnitar public, deja presupune și prezumă o gândire înaltă.

6. Legătura infracțiunii cu altele din Codul Penal, putem face o delimitare între escrocherie (art.190) și fapta analizată. Escrocherie pe de o parte are scopul de cupiditate, adică obținerea ilegală a bunurilor altor persoane, pe când falsul în declarația de avere și interese personale nu poate produce anume această consecință juridică. Însă, atunci când facem deosebirea dintre infracțiunea analizată și altele, trebuie să ne axăm pe producerea unor consecințe care, pe lângă afectarea încrederii publice prin delcarațiile false oferite autorității publice responsabilă, se vatămă, în principal, și alte valori sociale care dau acestor fapte o gravitate mult mai ridicată decât în cazul săvârșirii infracțiunii de fals în declarația de avere și interese personale. De exemplu, cum este și în cazul speței analizate, infracțiunea dată poate fi în concurs cu alta din sfera publică sau împotriva autorităților publice. Am putea în acest sens să ne imaginăm ipoteza în care făptuitorul, în urma primirii unei remunerații ilicite, include informații false în declarația de avere și interese personale, adică acțiunea solicitată în cadrul infracțiunii de corupție, este de fapt o altă infracțiune, și anume falsul în declarații, după care făptuitorul ar putea primi avantaje.

7. Infracțiunea respectivă poate fi susceptibilă de repetabilitate în timp și poate căpăta forma unei infracțiuni continuie, care se consumă odată cu săvârșirea ultimei acțiuni din toată activitatea infracțională.

8. Analizând practica judiciară, putem menționa că pedepsirea acestor fapte, este întârziată, ori din cauza activității organelor de urmărire penală sau din cauza activității Autorității Naționale de Integritate, care nu depistează încălcările inițiale sau analiza și constatarea disproporționalităților de către Serviciul Fiscal de Stat sau alte autorități.

Bibliografie

1. Cod nr. 985 din 18-04-2002, CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA, Publicat în Monitorul Oficial nr. 72-74 art. 195, la 14-04-2009;
2. Lege nr. 133 din 17-06-2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Publicat în Monitorul Oficial nr. 245-246 art. 513, la 30-07-2016;
3. Cod nr. 218 din 24-10-2008 CODUL CONTRAVENŢIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA*, publicat în Monitorul Oficial Nr. 78-84 art. 100 la 17-03-2017;
4. Lege nr. 199 din 16-07-2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcţii de demnitate publică, Publicat în Monitorul Oficial nr. 194-196, la 05-10-2010, art. 637
5. https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/ff4c76aa-d794-4935-b2b4-6004213a35af